

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

לפני כב' השופטת יעל אנגלברג שהם
נציג ציבור (עובדים) - מר משה זיכרמן
נציג ציבור (מעסיקים) - מר שמעון בינון

התובע: דניאלוב דוד, ת.ז. 016612145-
ע"י ב"כ עו"ד ראובן פארן

-

הנתבע: סלפ - פיקס מתכות בע"מ, ח.פ. 510512007
ע"י ב"כ עו"ד אהרון בארי

פסק דין

בפנינו תביעה לתשלום זכויות בגין עבודת התובע וסיומה ותביעה שכנגד בגין חלף הודעה מוקדמת ונזקים שנגרמו לנתבעת.

רקע עובדתי

1. הנתבעת היא חברה לייצור ושיווק מוצרי מתכת שונים.
2. התובע עבד בנתבעת כאיש ייצור ותחזוקה בשתי תקופות: תקופה ראשונה - משנת 1987 ועד שנת 1998 (להלן: "התקופה הראשונה"), ותקופה שנייה - משנת 1998 ועד שנת 2011. (להלן: "התקופה השנייה").
3. בתקופה הראשונה התפטר התובע מיזמתו וקיבל פיצויי פיטורין מלאים, על כן עניינה של תביעה זו הוא התקופה השנייה בלבד.
4. עיקר המחלוקת בין הצדדים נגעה לשאלת נסיבות סיום עבודתו של התובע. כן חלקו הצדדים בשאלת היקף עבודתו של התובע וזכאותו לתשלום עבור שעות נוספות, פיצויי פיטורין, פדיון חופשה שנתית והפרשי שכר. התובע מעמיד את כלל תביעותיו על הסך של **232,790** ₪, בתוספת פיצויי הלנה כדין.
5. מטעם התובע העידו הוא עצמו ומר מאיר קריאף (להלן: "מר קריאף"), ואילו מטעם הנתבעים העידו מר דניאל צ'יסטרמן (להלן: "מר צ'יסטרמן"), גב' מלכה נעה ברנשטיין

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

(להלן: "גב' ברנשטיין"), גב' רויטל רשתי (להלן: "גב' רשתי"), מר לאוניד שוך (להלן: "מר שוך").

6. בבוא בית הדין לכתיבת פסק הדין, התברר כי נציג הציבור מר דב אבדור אשר ישב במושב בית הדין, סיים את כהונתו. בהחלטה מיום 5.5.15 נקבע כי נציג הציבור מר שמעון בינון יצורף כחבר מותב בית הדין במקום מר אבדור. לאחר שנשמעו עמדות הצדדים באשר לאופן המשך ניהול ההליך, נקבע בהחלטת המותב מיום 13.5.15 כי משבהכרעה מעורבות שאלות משפטיות ועובדתיות כאחד, ולאחר שהובאו בפני בית הדין כל הראיות בהם גם ראיות שבכתב, אין מקום לקיום ההליך מראשיתו וכי מכלול השיקולים מביא למסקנה שניתן להמשיך את הדיון מהמקום שבו נקטע וכי בכך לא יגרם כל עיוות דין. על יסוד האמור, ניתן פסק הדין שבפנינו.

להלן תידונה תביעות התובע כסדרן.

שעות נוספות

7. **לטענת התובע**, בשנתיים האחרונות לעבודתו בנוסף לעבודתו כאיש ייצור ותחזוקה, שימש גם כנהג הסעת עובדי המפעל לעבודה בשעות הבוקר וחזרה לביתם בסיום יום העבודה. התובע טוען כי יום עבודתו כולל שעות עבודה כנהג עמד על 12 שעות עבודה ביום, ולא 8.5 שעות כנטען על ידי הנתבעת, וזאת במשך 24 חודשים. התובע טוען, כי בגין עבודה נוספת זו, זכאי הוא לתשלום שעות נוספות. התובע העמיד את תביעתו על סך של 116,606 ₪ בתוספת פיצויי הלנה. התובע טוען כי פנה בעניין זה למר שלום, אך לא נענה.

8. **לטענת הנתבעת**, בעקבות קיצוצים שנעשו בחברה בשנת 2009, החליטה לוותר על שירותי הסעת עובדים על-ידי גורם חיצוני, ופנתה לתובע בבקשה להסיע את העובדים ברכב החברה, כאשר בתמורה יעמוד הרכב גם לשימוש האישי של התובע בסופי שבוע באזור גוש דן. לטענת הנתבעת, התובע הסכים להצעה זו בשמחה והחל בהסעת העובדים ביום 8.2.09. לגרסת הנתבעת, עבודת התובע כנהג הסעות ארכה **פחות מ-9** חודשים, כאשר סך שעות העבודה היומיות, כולל שעות הנסיעה, הגיע ל-11:15 שעות. הנתבעת מוסיפה, כי עבודת התובע כנהג הופסקה בשל הפרת אמון מצידו, שהתבטאה בתדלוקים מופרזים.

עוד טענה הנתבעת, כי מעולם לא סוכם על תשלום שכר בגין שעות ההסעה, וכי התובע מעולם לא פנה בבקשה לשכר עבור השעות הנוספות, שבהן שימש כנהג הסעות.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

9. אכן, טענת הנתבעת כי מעולם לא הובטח לתובע כי תשולם לו תמורה כספית בגין ההסעה, לא נסתרה והתובע לא הרים את הנטל להוכיח, כי הובטח לו תשלום בגין שעות אלה. כך, גם לא נסתרה טענת הנתבעת שלפיה התנדב התובע לבצע את ההסעות בתמורה לקבלת הרכב לשימוש האישי בסופי שבוע.

מנגד, לא ניתן לקבל את טענת הנתבעת, כי בתמורה להסעות מסרה את הרכב לשימוש האישי של התובע בסופי השבוע. הוראות סעיף 3 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, מגבילות את האפשרות לתשלום שכר עבודה בשווה כסף לדיור או כלכלה בלבד. כאשר מעסיק אינו יכול לקבוע זאת על דעת עצמו, אלא נדרשת הסכמת העובד. בעניינו, לא הוכח כי נערך הסכם שכוה בין הצדדים וממילא אין השימוש ברכב בא בגדר האמצעים שניתן לשלם בהם בתמורה לעבודה (ראו עב"מ-1659/05 **מיכאלה חדד - בית היתומות הכללי ע"ש וינגרטן**, 19.2.09; ע"ע 300333/97 **כהן - קברה**, פד"ע לו 755).

10. הדרך שבה יש לבחון האם עובד זכאי לגמול עבור שעות עבודה עבור זמן הנסיעה לעבודה וממנה, בימים שבהם אסף עובדים אחרים מבתיים בדרך לעבודה והחזירים לבתיים בסוף יום העבודה, נדונה בפסיקת בית הדין, שם נקבע כי בהעדר הסכמה מפורשת, תהא זו תלויה בתשובה לשאלה - האם לצורך כך נאלץ העובד לסטות סטייה של ממש מהדרך מביתו ולעיתים אף להמתין לעובדים שיהיו מוכנים ולהחזירם לבתיים (מד/143-3 (ארצי) **חיים קיסר - דחן בע"מ**, פד"ע טז 269; להלן: "**עניין קיסר**"). היינו, יש לבדוק האם גרמה המטלה הנוספת של הסעת העובדים להגדלת היקף נסיעתו של התובע מביתו לעבודתו ובחזרה.

עוד נפסק בעניין **קיסר**, כי אין לראות בהעמדת רכב לרשות העובד כתמורה לעבודתו בהסעת העובדים.

11. בעניינו, גרסת התובע שלפיה נסיעתו מביתו למפעל ארכה ברגיל כ-40 דקות, ועם הסעת שאר העובדים ארכה **כשעה ורבע**, לא נסתרה ואף נתמכה בדברי מר צ'סטרמן שלפיה עמדה תוספת הזמן על "**כחצי שעה תוספת לכל כיוון**" (עמ' 36 שורה 11 לפרוטוקול). התובע סטה מדרכו כשאסף מספר עובדים מאזור גוש דן ומספר עובדים מקריית מלאכי, כאשר את העובדים מקריית מלאכי הסיע לביתם וחזר למפעל לקחת את שאר העובדים הגרים בגוש דן. וכדבריו:

"ש. כמה אנשים הסעת בברלינגו?"

ת. אני, סרגיי, מאיר, מארק, לאוניד. אנחנו חמישה. מגיעים למפעל שבבאר טוביה, מוריד את כל הארבעה כי הואטו מספיק לחמש, נוסע

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

לקרית מלאכי, מביא שניים ומשאיר את האוטו בחניה של המפעל ונכנס לעבודה. אחרי צהריים, שניים לקרית מלאכי, חוזר לבאר טוביה, לוקח את החברה לחולון בת ים.

ש. השניים שבקרית מלאכי ההסעה שלהם הייתה לפני שעה 16:00 בדרך החוצה ואחרי השעה 7:00 בבוקר?

ת. לא. קיבלנו הוראה לא להדפיס כרטיסים, גם אלה שלוקחים אותם לקרית מלאכי. אחרי הצהריים זה היה אחרי 16:00 כי קיבלנו הוראה להדפיס כרטיס ואז לנסוע בהסעה." (עמוד 15, שורות 17-25 לפרוטוקול).

12. בנסיבות העניין, התמלא התנאי הנדרש להוכיח כי עבודת ההסעה הוסיפה על זמן נסיעתו של התובע לעבודה וממנה. בגין תוספת זמן זו, זכאי התובע לתשלום כשעות עבודה. לפיכך, זכאי התובע בעבור כל יום שבו הסיע עובדים לעבודה, לתשלום שעה אחת נוספת ביום - משך הזמן שבו התארכה נסיעתו של התובע מעבר לזמן הנסיעה הרגיל, לצורך הסעת עובדים אחרים.

13. בתביעתו טען התובע כי הסיע את העובדים במשך כשנתיים ימים. בחקירתו הנגדית הודה כי מתוך השנתיים לא נהג תקופה מסויימת. מכלל העדויות עולה כי בתקופה זו החליף מר שוך את התובע. בתצהירו טען מר שוך, כי התקופה שבה נהג ברכב הייתה זו שבה לא עבד במשמרות לילה, שעמדה על כחצי שנה. מר שוך נחקר על גרסתו זו ובעדותו אישר כי עבד במשמרות יום במשך כחצי שנה (עמ' 51, שורות 11-16 לפרוטוקול) ומכאן שגרסתו לא נסתרה. גם מעדותה של גב' רשתי עולה כי מר שוך חזר לעבודה במשמרת לילה בחודש 4/10, 8 חודשים לפני שהתובע סיים עבודתו (עמ' 46, שורה 11 לפרוטוקול) וכי מר שוך נהג ברכב במשך חצי שנה (עמ' 50, שורות 25-26 לפרוטוקול).

14. הנתבעת טענה, כי לאחר מר שוך הוסיפו התובעים על ידי "מר צביקה". הנתבעת תמכה טענותיה בהצגת תבנית תדלוק הדלק. לטענתה, כעולה מגרסת התובע, נהג התובע לתדלק את הרכב בתחנת דלק קריית שרת המצויה סמוך לביתו (עמ' 16, שורות 13-18 לפרוטוקול) ואילו מכרטיסי התדלוק עולה כי מחודש 6/10, לאחר שמר שוך הפסיק להסיע את העובדים, לא נעשה כל תדלוק בתחנה זו. הנתבעת מסתמכת על דוח פירוט התדלוק (נספחים א' (1)-(17) לתצהיר הגב' ברנשטיין). דא-עקא, עיון בכרטיסים אלה מעלה כי אכן הרכב תודלק בתחנת קריית שרת עד לחודש 11/09 כולל (11 חודשים), החל מחודש 12/09 ועד לחודש 6/10 נעשו מרבית התדלוקים בבתי ים, מקום מגוריו של מר שוך ואולם מחודש 7/10 ואילך, לא הוצגו רישום תחנות התדלוק של הרכב. משכך, לא נסתרה גרסת התובע כי חזר להסיע את העובדים עד לתום עבודתו (7 חודשים). מכל האמור, עולה כי סך הכל זכאי התובע לתשלום בגין שעות הסעה בעבור 18 חודשים.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

15. שכרו של התובע עמד על סך של 7,456 ₪ לחודש, היינו 40.08 ₪ לשעה. משכך זכאי התובע לתשלום בגין השעות הנוספות לסך של 18,036 ₪ (18 חודשים * 20 ימים בחודש * 1 שעה נוספת ביום * 40.08 ₪ שכר שעותי * 125%).

פיצויי פיטורין

א. טענות הצדדים

16. **לטענת התובע**, בשלהי שנת 2010, פנה למנהל העבודה, מר דוד שלום (להלן: "מר שלום"), והסביר כי לדעתו הוא זכאי לקידום ולהעלאת שכר, בהתאם לוותק שלו בעבודה. לגרסת התובע, הצדיק מר שלום את טענותיו והבטיח לחזור אליו עם תשובה בנושא בתוך חודש ימים. לטענת התובע, באותה השיחה עם מר שלום ביקש גם תשלום עבור השעות הנוספות, שאותן הוא מבצע כנהג ההסעות של העובדים.

17. לגרסת התובע, לאחר תקופה של כחודש ימים, הזמינו מר שלום לארוחה במסעדה, ובמסגרתה אמר לו כי בעל המפעל נעתר לבקשותיו, וכי הן תצאנה לפועל בתוך 3 חודשים (להלן: "ההבטחה"). לדברי התובע, בהסתמך על הבטחה זו הסכים להמשיך בעבודתו, ואף דחה הצעת עבודה אחרת שהוצעה לו.

18. התובע הוסיף וטען, כי בתום שלושת החודשים ממועד מתן ההבטחה, חזר למר שלום לברר היכן עומדים הדברים, ונענה כי "העניין הוקפא". לדברי התובע, בנסיבות אלה נאלץ להפסיק את עבודתו בנתבעת, לאחר שנתן לה הודעה מוקדמת כדין.

19. לטענת התובע, הפרת ההתחייבות להעלות את שכרו, העובדה כי לא קודם על אף הוותק שלו בעבודה, ואי תשלום הגמול בגין השעות הנוספות עבור עבודתו כנהג הסעות, עולות כדי הרעה בתנאי עבודתו, מצדיקות את התפטרותו בדין מפוטר, ומזכות אותו בתשלום פיצויי פיטורין בסך של 103,550 ₪, בתוספת פיצויי הלנה.

20. התובע מוסיף לחילופין, כי קיים אצל הנתבעת נוהג לשלם פיצויי פיטורין לכל עובד שעוזב את העבודה, גם אם עזב ביוזמתו.

21. **לטענת הנתבעת**, קיבל התובע מעת לעת העלאה בשכרו, ואף קיבל מן הנתבעת מספר הלוואות לצרכיו האישיים.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

22. לגרסת הנתבעת, כשפנה התובע למר שלום, נענה כי הדבר אינו בסמכותו, אך הוא יבדוק את בקשתו, כאשר מר שלום הדגיש שהחברה מצוייה במצב כלכלי לא שפיר. לטענת הנתבעת, טענות התובע לקיומה של הבטחה לתשלום בונוס משמעותי במשכורת, מופרכות. לעמדת הנתבעת, התובע מעולם לא פנה בנושא העלאת שכר לאף גורם מוסמך במפעל.
23. הנתבעת טענה, כי ביום 27.1.2011 נכנס התובע למשרדו של סמונ"ל הנתבעת, מר צ'יסטרמן, והודיע לו כי הוא עוזב את העבודה לטובת עבודה כנהג אוטובוס בחברת "מטרופולין", שאליה התקבל לאחר ראיון ומבדק.
24. לדברי הנתבעת, ניסה מר צ'יסטרמן להניא את התובע מהחלטתו, ואף התריע בפניו, כי אם לא ייתן הודעה מוקדמת כדין, לא יהיה זכאי לפיצויי פיטורין, וזאת מאחר ויגרס לנתבעת נזק כלכלי, היות שהתובע מהווה רבע מעובדי הייצור במחלקה. הנתבעת אף ציינה בפני התובע, כי במידה ויעניק לה הודעה מוקדמת כדין, תהיה מוכנה להעניק לו פיצויי פיטורין, וזאת לפני משורת הדין. לטענת הנתבעת, עקב עזיבתו הפתאומית של התובע נאלצה לגייס עובד אחד, באמצעות חברת כוח אדם, בעלות גבוהה, וכן נאלצה לבטל חלק ממשמרות הלילה, עקב מחסור בכוח אדם.
25. הנתבעת הוסיפה וטענה, כי התובע הסביר שהוא אינו רוצה לוותר על עבודתו בחברת "מטרופולין", וכי עליו להתחיל בקורס נהגים באופן מיידי.
26. לטענת הנתבעת, היום האחרון בפועל לעבודת התובע היה ביום 31.1.10.
27. לטענת הנתבעת, התובע אינו זכאי לפיצויי פיטורין, מאחר והוא התפטר מבלי שנתן הודעה מוקדמת כדין לנתבעת. כן מכחישה הנתבעת קיומו של נוהג, כהגדרתו בפסיקה, לתשלום פיצויי פיטורין לכל עובד שעוזב את העבודה, מכל סיבה.

ב. הכרעה

28. טענות הצדדים לעניין נסיבות סיום העסקתו של התובע וחילופי הדברים בדבר הבטחות שניתנו לו, לטענתו, מתבססות בעיקרן על אדם אחד, מר שלום, שלא זו בלבד ששמע את הדברים, אלא שאף היה שותף להם, ויכול היה לשפוך אור על השתלשלות העניינים. הנתבעת הגישה את תצהירו של מר שלום, ואולם בשלב מאוחר יותר, בחרה שלא לזמנו להעיד ומשכך תצהירו נמחק. בעניין זה קובעת ההלכה הפסוקה כי:

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

"הימנעות מלהביא ראיה מצויה ורלוונטית מובילה למסקנה שאילו הובאה, היא היתה פועלת לרעת אותו צד שנמנע מהגשתה, ועל כן ההימנעות מחזקת את ראיות התביעה" (ע"פ 728/84 פד"י מא (3) 617).

משכך, משלא נסתרו טענות התובע לעניין ההתחייבות שניתנה לו על ידי מר שלום להעלאת שכרו, דינן להתקבל. אלא שטענת הנתבעת שלפיה הגורם המוסמך להעלאת השכר הוא המנהל מר צ'יסטרמן, לא נסתרה אף היא ומעדות התובע עולה כי הוא לא שוחח עמו בעניין זה (עמ' 14 שורות 29-20 לפרוטוקול).

29. מכל מקום, גם קבלת גרסת התובע אין בה כדי לסייע בידו בתביעתו לתשלום פיצויי הפיטורים, שכן, הלכה פסוקה היא, כי עובדת אי-העלאת שכרו של העובד או אי-קידומו, אינה מהווה הרעה בתנאי עבודה, ואף אינה נכללת בגדר נסיבות שבהן אין לדרוש מעובד להמשיך בעבודתו, ומכאן כי אין היא מהווה עילה להתפטרות שדינה כפיטורים (ע"ע (ארצי) 36815/07/11 ניסון שמענוב - ל. אשל שירותי מזון (1989) ירושלים בע"מ, 29.11.12), על כן, התפטרות התובע בשל הפרת הבטחה שניתנה לו, אינה עולה כדי פיטורים בדין מפורט.

30. יתר על כן, בעניין משה נתן נקבע, כי אי-מימוש הבטחה לעובד, שבעקבותיה התעניין ומצא משרה טובה יותר, אינו מזכה בתשלום פיצויי פיטורים בדין מפורט (דב"ע לה/46-3 משה נתן - חברה לבנין ועבודות ציבוריות מיסודו של סולל בונה בע"מ, פד"ח ח' כג). עובד שהתפטר עקב הפרת הסכם להעלאת שכר וכיוון שהוצעה לו משרה טובה יותר במקום אחר, אינו זכאי לפיצויי פיטורים.

31. באשר לטענת התובע שלפיה זכאי היה להתפטר בשל אי-תשלום גמול השעות הנוספות, אף היא דינה להידחות. על אף טענת התובע כי התריע מראש ובכתב על כוונתו להתפטר היה ולא יתמלאו דרישותיו, לרבות תשלום בגין שעות נוספות, לא עמד התובע בנטל להוכיח טענתו זו. בכתב התביעה לא טען התובע במפורש, כי התריע שהיה ולא ישולמו לידי תמורת השעות הנוספות יתפטר מעבודתו. יתר על כן, אף במכתב הדרישה ששלח לנתבעת לאחר התפטרותו (נספח ב' לתצהיר התובע), אין התובע מציין את אי התשלום התמורה בגין השעות הנוספות כעילה להתפטרותו אלא רק את הפרת הבטחה שניתנה לו לדבריו להעלות את שכרו. רק בחקירתו הנגדית, ציין התובע במפורש כי התריע שיתפטר היה ולא ישולמו לו זכויותיו.

32. משלא טען וממילא לא הוכיח התובע, כי בטרם התפטר התריע שאם לא ישולם לידי גמול שעות נוספות, יתפטר מעבודתו, ולא נתן למעסיקו הזדמנות לתקן את המעוות, אין הוא עומד בתנאים הנדרשים לתשלום פיצויי הפיטורים כדין מפורט.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

33. באשר לטענה בדבר קיומו של **נוהג** אצל הנתבעת לתשלום פיצויי פיטורים לכל עובד שעוזב את עבודתו, גם אם מיוזמתו, התובע לא הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח נהג כזה אצל הנתבעת. העובדה כי קיבל פיצויי פיטורים בעת שהתפטר בתום תקופת עבודתו הראשונה, אין בה די להעיד על קיומו של נהג (ראו ע"ע 456/03 **שמחה כהן - פלסטין פוסט**, ניתן ביום 20.6.05).

34. לאור כל האמור לעיל, מאחר והתובע לא עמד בנטל להוכיח כי התפטר בדין מפוטר, אין הוא זכאי לפיצויי פיטורים, ודין תביעתו ברכיב זה - להידחות.

הודעה מוקדמת

35. לטענת התובע, נתן הודעה מוקדמת של חודש ימים מתוכם שבוע עבודה בפועל ושלושה שבועות שבהם בחר ליטול את יתרת החופשה שלה היה זכאי. בסיכומיו, טען התובע, כי הודיע על התפטרותו שלושה חודשים מראש. אין לקבל טענות אלה.

36. בכתב ההגנה ובתצהיר גב' רשתי, נטען כי ההודעה המוקדמת ניתנה ביום **27.1.11**, כך גם טען מר צ'יסטרמן, כי התובע נתן הודעה מוקדמת של 4-5 ימים בטרם עזב את העבודה (עמ' 33 שורה 6 לפרוטוקול). אף התובע, ציין כי סיים את עבודתו בחודש **1/11** (סעיף 2 לתצהיר התובע). אכן, מתצהיר מר צ'יסטרמן (סעיף 6 לתצהיר) ומחקירתו הנגדית (עמ' 32-33 לפרוטוקול הדיון מיום 9.1.14), עולה טענה לפיה התובע הודיע על התפטרותו ביום **17.1.11** (ולא ביום 27.1.11 כנטען בכתב הגנה) אלא שכאמור מכלל העדויות לרבות גרסת התובע עצמו, מתברר כי נפלה טעות ברישום התאריך וכי למעשה אין מחלוקת אמיתית בנוגע למועד מתן ההודעה המוקדמת, הוא יום **27.7.11**.

לאור האמור, טענת התובע כי נתן לנתבעת הודעה מוקדמת כדין, אין לקבלה ואנו קובעים כי התובע נתן הודעה מוקדמת בת 5 ימים בלבד. על כן חב התובע לנתבעת חלף הודעה מוקדמת בגין 25 ימים, היינו בסך של **6,213** ₪ (7,456/30 * 25 ימים).

פדיון חופשה שנתית

37. לטענת התובע, רישום ניצול ימי החופשה בתלוש השכר לא עודכן על ידי הנתבעת על פי מצב הדברים האמיתי, וכך גם לעניין ימי מחלה שאותם הפחיתה מימי החופשה. התובע עותר לתשלום **21** ימי חופשה בגין השנים **2009-2010**, ובסך הכל **7,907** ₪, בתוספת פיצויי הלנה.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

38. **לטענת הנתבעת**, כעולה מתלושי השכר, קיבל התובע ימי חופשה בהתאם לוותק שלו בעבודה. הנתבעת מכחישה את טענות התובע כי התעלמה מאישורי מחלה שמסר לה וטענה כי שילמה על פי חוק.

ביחס לפער של מספר ימי החופשה בשנת 2010 מסבירה הנתבעת, כי החוסר של 9 ימי חופשה נובע מהסכמתו של התובע לקיזוז ימים אלו כנגד המעילה בדלק שיוחסה לו ואשר הוא הודה בה.

39. התובע העמיד תביעתו לתשלום פדיון ימי חופשה לשלוש השנים האחרונות לעבודתו. משהחל התובע את עבודתו בתקופה השנייה בשנת 1998, הרי שבשנת 2008 מלאו 10 שנים לעבודתו והוא היה זכאי בשנה זו ל-24 ימי חופשה, בשנת 2009 ל-25 ימי חופשה ובשנת 2010 ל-26 ימי חופשה. סה"כ 75 ימי חופשה. עיון בפירוט תלושי השכר שמסרה הנתבעת לתובע ובדוחות הנוכחות, מעלה כי הנתבעת ניהלה במסגרת תלושי השכר רישום מדוקדק התואם את דוחות הנוכחות של התובע. כעולה מתלושי השכר, קיבל התובע בתקופה זו 61.25 ימי חופשה (סעיף 13.2 לתביעת התובע) והנתבעת לא הוכיחה אחרת. כן הופחתו ממכסת החופשה 9 ימים תמורת הוצאות דלק ששולמו ביתר.

40. הצדק עם התובע בטענתו כי לא ניתן היה להפחית את מכסת ימי חופשתו בתמורה לתשלום חוב שהוא חב לנתבעת. מטרת ימי החופשה היא לאפשר לעובד להחליף כוח והמעסיק אינו רשאי להמירן בכסף וממילא לא ניתן לקזזן. עם זאת, בכל הנוגע לתשלום פדיון החופשה בתום סיום יחסי עובד מעסיק, שונה הדבר. בשלב זה, עת מדובר בתשלום הנעשה בתמורה לימי חופשה ולא בתשלום בגין ימי חופשה בעין, הרי שחלות הוראות סעיף 25(ב) לחוק הגנת השכר התשי"ח-1958, המתירות ניכוי של חוב משכרו האחרון של העובד או מתשלומים אחרים שלהם הוא זכאי עם סיום יחסי העבודה בין הצדדים.

41. לפיכך, לאור האמור, זכאי התובע לפדיון חופשה בעבור 13.75 ימים (75 ימי חופשה - 61.25 שנוצלו בפועל). משעמד שכרו היומי של התובע על סך 376.5 ₪ (תלוש שכר לחודש 1/10) זכאי התובע לתשלום בסך של 5,176.87 ₪ (376.5 ₪ * 13.75 ימים).

יתרת הפרשי שכר

42. **לטענת התובע**, בתחילת שנת 2010 הפחיתה הנתבעת משכרו סך של 5,000 ₪ באמצעות קיזוז שלא כדין של 10 ימים מיתרת החופשה שלה היה זכאי.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

43. **לטענת הנתבעת**, הפחתה זו נעשתה לפי בקשת התובע, כאשר הועמד לבירור אצל מנהל הנתבעת, בשל צריכה מופרזת של סולר.

44. הנתבעת הציגה מסמך חתום על ידי התובע, ממנו עולה כי אכן נערך עם התובע הסכם להפחתת ימי חופשה משכרו על סך 5,000 ₪. מסמך זה נחתם כשנה לפני הגשת התביעה והתובע לא סתר את טענת הנתבעת כי הסכים להפחתה זו משכרו בתמורה לדלק שנטל ממנה שלא כדין ואף חתם על המסמך כ"מאשר". וזו לשון ההסכמה:

"לפי סיכום שיחה בינד לבין עם דני, וכדי להחזיר הוצאת דלק מיותרת בתקופה שרכב "ברלינגו" היה אצלך, הרינו לפדות לך חופשה בשווי של 5,000 ₪, סכום אשר לא ישולם לך בפועל" (נספח א' לכתב ההגנה).

45. בחקירתו הנגדית טען התובע, כי הוצאות הדלק הגבוהות מקורן בעובדה שהרכב שימש למשימות נוספות במפעל במהלך יום העבודה (עמ' 17 שורות 4-5 לפרוטוקול). אלה שהסבר זה אין בו כדי להצדיק את העובדה כי במהלך סופי שבוע, בעת שהרכב היה אצל התובע ביצע במקרים רבים שני תדלוקים ברציפות (נספח א(2) - 25-26/2/09; נספח א(3) - 18-19/3/09; נספח א(6) - 10-11/06/09 (3 תדלוקים; נספח א(7) - 23-24/7/09; נספח א(8) - 6-7/08/08; נספח א(9) - 24-25/09/09; נספח א(10) - 8-9/10/09).

46. ככלל, הסכימה הנתבעת כי התובע ישתמש ברכב לצרכיו הפרטיים לאחר שעות העבודה. לדבריה, הסכמתה זו ניתנה בתמורה להסעות שביצע התובע. מכאן, כי לכאורה לא היה מקום לדרוש מהתובע החזר בגין הוצאות הדלק. אלא שמעדות התובע עצמו עולה, כי ההסכמה לשימוש ברכב הייתה בגוש דן בלבד (עמ' 19 שורות 5-8 לפרוטוקול) ומדוחות התדלוק עולה, כי היקף התדלוק אינו תואם שימוש ברכב באזור גוש דן בלבד ואכן בחקירתו הנגדית הודה התובע, כי נעשה שימוש ברכב מחוץ לגוש דן (עמ' 19 שורות 3-4 לפרוטוקול ועמ' 18 שורה 22 לפרוטוקול).

47. התובע אישר, כי הסכים לקיזוז בסך של 5,000 ₪ כנגד הוצאות הדלק המופרזות ומדבריו אף עולה כי עד להגשת התביעה לא הלין על כך.

משלא מצאנו, כי התובע הרים את הנטל להוכיח שאין לכבד את הסכמתו לקיזוז הסך הנ"ל, אנו קובעים כי דין תביעתו לתשלום הפרשי שכר, להידחות. עם זאת, משקבענו כי הנתבעת לא הייתה רשאית להפחית ממכסת ימי חופשתו השוטפים של התובע וכי ניתן היה לערוך את הקיזוז רק מסכומי כסף בעין (סעיף 25 לחוק הגנת השכר התשי"ח-1958), ומשקבענו כי

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

יש לחשב את ימי החופשה שהופחתו במסגרת ימי החופשה הנתבעים, ייערך הקיזוז בסך של 5,000 ₪ רק במסגרת התשלום הסופי כנגד סכומים אחרים שלהם זכאי התובע.

תביעה שכנגד

48. **הנתבעת** (התובעת שכנגד) טוענת כי התובע (הנתבע שכנגד) חב לה סך של 7,154 ₪ בגין אי-מתן הודעה מוקדמת להתפטרותו. עוד טוענת הנתבעת, כי התובע חב לה סך של 26,393 ₪ בגין נזק שנגרם על ידי התובע, עקב אי-ציות התובע להוראות שניתנו לו בדבר מסירת סחורה לסוחר פלסטיני מהשטחים, התנהלות שהובילה לכך שהסחורה נשדדה ממנו.

לטענת התובע, הנתבעת היא זו שפעלה ברשלנות פושעת תוך שסיכנה את חייו כששלחה אותו להעביר סחורה לקונה בשטחים מבלי להבטיח את תשלום התמורה מראש. מכל מקום טוען התובע, כי הנתבעת זנחה טענותיה בעניין זה לפני שנים רבות ובחרה להעלותו רק במסגרת תביעה שכנגד. התובע מוסיף וטוען כי אי הדיוקים שנפלו בגרסתו, מקורם בחשש כי יפוטר שלא באשמתו.

49. באשר לטענה, בדבר אי-מתן הודעה מוקדמת כדין, כמפורט בסעיף 36 לעיל, זכאית הנתבעת (התובעת שכנגד) לתשלום בסך של 6,213 ₪.

50. באשר לטענה בדבר חובת התובע לשלם לנתבעת בגין נזק שנגרם לה עקב התנהלותו, מצאנו כי דין התביעה שכנגד ברכיב זה - להידחות.

בעדותו בבית הדין, טען התובע, כי נשלח על ידי הנתבעת למסור סחורה בסמוך למחסום צה"ל באזור שכס וכאשר מסר את הסחורה תוך שהוא ממלא בדווקנות את הנחיות הנתבעת למסור את הסחורה בסמוך למחסום וזאת רק לאחר קבלת הכסף לדבריו, הותקף ונשדד באיומי סכין (סעיף 18 לתצהירו). עוד הוסיף התובע, כי אף שהייתה סכנה לחייו, ניסה להיאבק ולמנוע את השוד, אך הדבר לא צלח בידו. בחקירתו הנגדית, חזר התובע וציין, כי מילא במדויק אחר ההנחיות שקיבל (עמ' 23 לפרוטוקול). אלא, שלאחר סיום עדותו, נתקבל בבית הדין עותק מתיק המשטרה שבמסגרתו הגיש התובע את התלונה בעניין השוד (1/1) וממנו עולה, כי בסמוך לאחר האירוע, אכן הגיש התובע תלונה וציין כי התמורה שקיבל נשדדה. ואולם, בהמשך נחקר התובע שנית על ידי המשטרה וחזר בו מגרסתו הראשונית, כאשר מגרסתו המתוקנת עולה, כי מסר את הסחורה שלא בסמוך למחסום צה"ל כמקובל אלא בבית פוריק ומסירת הסחורה נעשתה עוד בטרם קיבל את הכסף לידי. את שינויי הגרסה הסביר התובע בחשש כי יפוטר מעבודתו (עמ' 26 לפרוטוקול). אלא שטענה זו יכולה לכל היותר לחסביר מדוע בחר התובע לשקר בעדותו במשטרה, עת עבד

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

בשירות הנתבעת, אך אינה יכולה להסביר מדוע בחר התובע לדבוק בה במסגרת עדותו בבית הדין, זמן רב לאחר שבחר הוא עצמו להתפטר מעבודתו בנתבעת.

51. לאחר קבלת תיק המשטרה הגיש התובע תצהיר משלים שבו הלן על הנתבעת שהייתה מוכנה לסכן אותו ולשלוח אותו לבד לשטחים למסירת הסחורה. מהעדויות במשטרה (והודאתו בבית הדין בעקבותיה) עולה בבירור כי התובע לא דבק בהוראות שניתנו לו, היינו, קבלת תשלום טרם מסירת הסחורה, הימנעות מכניסה לשטחי הרשות ומסירת הסחורה כמקובל ליד מחסום צה"ל וכי בהתנהלותו זו גרם לכך שהסחורה נשדדה ממנו.

52. עם זאת, לאחר ששקלנו את כל טענות הצדדים, לא מצאנו כי יש לקבל את תביעת הנתבעת ברכיב זה. מעדותה של הגברת ברנשטיין עולה, כי הנתבעת הייתה מודעת לסיכונים שבשיווק הסחורה ללקוח בשטחים ועל אף העובדה שברגיל נוהגת הנתבעת לקבל את הכסף ורק אז להעביר את הסחורה, במקרה הספציפי נעתרה, שלא כמקובל, לבקשת הלקוח לספק את הסחורה באופן מיידי, מבלי שהיה בידיה מידע כלשהו לגבי אותו לקוח (נמ' 43-44 לפרוטוקול). דומה כי במקרה דנן חברו התנהלות לא אחראית של הנתבעת והתובע כאחד, והאחריות להתרחשותו של האירוע מוטלת על שני הצדדים גם יחד. התרשמנו עוד, כי הנתבעת עצמה ויתרה על טענותיה כנגד התובע בעניין הנזקים שנגרמו לה כתוצאה מהאירוע, אשר התרחש בחודש 6/10, ואף על פי כן לא העלתה כל טענה כנגד התובע עד לאחר הגשת תביעתו בחודש 2/12. ויודגש, כי מקום שהנתבעת סברה שהתובע חב לה תשלומים בגין התנהלות שלא כדין (כגון שימוש מופרז בדלק) ידעה הנתבעת לדרוש מהתובע לשאת בתשלומים אלה. מכלל הדברים שהובאו בפנינו, מצאנו כי הנתבעת בהתנהלותה זו, הציגה בפני התובע מצג שלפיו ויתרה על טענותיה כלפי התובע בכל הנוגע לנזקים שנגרמו לה באירוע נשוא המחלוקת. בנסיבות אלה, ולאחר ששקלנו את מכלול הדברים, סברנו כי אין זה מן הראוי לחייב את התובע בתשלומי הנזקים, ודין תביעת הנתבעת ברכיב זה - להידחות.

אחרית דבר

53. לאור כל האמור, זכאי התובע לתשלום בגין עבודה בשעות נוספות בסך כולל של 18,036 ₪ ולפדיון חופשה שנתית בסך של 5,176.87 ₪. סכומים אלו ישולמו בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק 31.1.11. תביעת התובע לתשלום פיצויי פיטורים - נדחית.

54. תביעת הנתבעת (התובעת שכנגד) לתשלום חלף הודעה מוקדמת בסך של 6,213 ₪ מתקבלת. התביעה לתשלום פיצוי בגין הסחורה שנשדדה - נדחית.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ס"ע 4549-02-12

55. עוד יש לקזז מהסכומים המגיעים לתובע את הסך של 5,000 ₪ שאותם הסכים התובע לקזז מפדיון ימי חופשתו.

סך הכל זכאי התובע לסך של 12,000 ₪.

56. לאור התוצאה אליה הגענו ובהתחשב בכך שהתובע העמיד את תביעתו על סך של 232,790 ₪, אך זכה בכ- 5% מתביעתו בלבד, כאשר בין היתר נמצאו גרסאותיו כלא מהימנות, מצאנו שמן הראוי שהתובע ישא בהוצאות הנתבעת בסך של 5,000 ₪ אשר ישולמו תוך 30 יום שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום המלא בפועל (ע"ב ב"ש) 1303/05 בועז קוסובסקי נ' קבוצת א.א. ארזי שמירה בע"מ, ניתן ביום 13.2.07).

זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום.

ניתן היום, א' סיוון תשע"ה, (19 מאי 2015), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

מר שמעון בינון
נציג ציבור (מעסיקים)

יעל אנגלברג שהם
שופטת

מר משה זיכרמן
נציג ציבור (עובדים)